

N:o 89.

Kolmantenatoista Sunnuntaina Kolminaisuuden Päivästä.

Evank. Luukk. 10: 23–37.

Jeesus käänsi hänensä opetuslasten puoleen: Autuaat ovat ne silmät, jotka näkevät, joita te näette. Sillä minä sanon teille: monta profetaa ja kuningasta tahtoivat nähdä, joita te näette, ja eivät nähneet, ja kuulla, joita te kuulette, ja eivät kuulleet. Ja katso, yksi lain oppinut nousi, ja kiusasi häntä sanoen: Mestari, mitä minun pitää tekemän, että minä ijankaikkisen elämän perisin? Mutta hän sanoi hänelle: mitä laissa kirjoitettu on? Kuinkas luet? Ja hän vastasi ja sanoi: sinun pitää rakastaman Herraa sinun Jumalatas, kaikesta sinun sydäimestäs, ja kaikesta sinun sielustas, ja kaikesta sinun voimastas, ja kaikesta sinun mielestäs; ja sinun lähimmäistäs niin kuin itseäs. Niin hän sanoi hänelle: oikein sinä vastasit; tee se, niin sinä saat elää. Mutta hän tahtoi itsensä vanhurskaaksi tehdä, ja sanoi Jeesukselle: kukas minun lähimmäiseni on? Jeesus vastasi ja sanoi: yksi ihminen meni alas Jerusalemissa Jerikoon, ja tuli ryöväriten käsiin, jotka hänen alasti riisuivat ja haavoittivat, menivät pois ja jättivät hänen puolikuolleeksi. Niin tapahtui, että yksi pappi sitä tietä vaelsi, ja kuin hän hänen näki, meni hän ohitse. Niin myös leviita, kuin hän tuli sille paikalle, kävi hän tykö ja näki hänen, ja meni ohitse. Mutta yksi Samarialainen vaelsi ja tuli hänen tykönsä ja kuin hän näki hänen, armahti hän häntä. Ja tuli ja sitoi hänen haavansa ja vuodatti siihen öljyä ja viinaa; ja pani juhtansa päälle, ja vei hänen majaan, ja korjasi häntä. Ja toisena päivänä matkusti hän, ja otti kaksi penninkä, ja antoi isännälle, ja sanoi hänelle: korjaa häntä; ja jos sinä enemmän kulutat, niin minä palatessani maksan sinulle. Kuka siis näistä kolmesta oli sinun nähdäksesi hänen lähimmäisensä, joka ryöväreitten käsiin oli tullut? Niin hän sanoi: joka laupiuden teki hänen kohtaansa. Niin sanoi Jeesus hänelle: mene ja tee sinä myös niin.

Te ymmärrätte, toivon minä, hyvästi tämän evankeliumin, sillä se on jokavuotinen saarna; mutta koska se aina uudestaan palaa, tulee meidän ja tahdommekin vähän sitä käsitellä. Ensiksi kertoo evankelista, kuinka Herra Kristus otti opetuslapsensa erinänsä, riemuitsi hengessä ja puhutteli erityisesti heitä näin:

Autuaat ovat ne silmät, jotka näkevät, joita te näette, sillä minä sanon teille: monta profetaa ja kuningasta tahdoit nähdä,

joita te näette, ja ei nähneet, ja kuulla joita te kuulette, ja ei kuulleet.

Tällä näkemisellä ja kuulemisella täytyy suorastaan ja yksinkertaisesti ymmärtää ulkonaista näkemistä ja kuulemistä, nimittäin että he näkivät Kristuksen persoonallisesti ja siinä virassa, jota hän toimitti, kuulivat hänen saarnaansa ja olivat läsnä hänen tehdessänsä ihmetöitensä juutalaisten keskuudessa. Juutalaiset tätä myöskin näkivät ruumiillisesti, jopa osaksi tunsivatkin, mutta Kristukseksi he eivät ole häntä todella tunteneet kuten apostolit,

jonka Pietari Matt. 16: 16 kaikkein toistenkin puolesta tunnusti sanoen: **Sinä olet Kristuksen elävän Jumalan Poika.** Me myönnämme kyllä, että juutalaisissa oli muutamia, jotka tunnustivat hänen siksi kuin apostolitkin, mutta ne olivat harvat. Sen vuoksi ottaa hän ainoastaan opetuslapsensa tässä luokseen.

Myöskin monet profeetat ja kuninkaat ovat Kristuksen nähneet, mutta hengessä, kuten Herra itse sanoo Joh. 8: 56 juutalaisille Aabrahamista: **Aabraham teidän isänne iloitsi nähdäksensä minun päivääni; hän näki sen ja ihastui.** Silloin luulivat juutalaiset hänen puhuvan ruumiillisesta näkemisestä, mutta Kristus puhuu hengellisestä, jolla kaikki hurskaat kristilliset sydämet hänen näkivät ennen hänen syntymistään ja vieläkin joka päivä näkevät. Jos nimittäin Aabraham on hänet nähnyt, niin epäilemättä on hänet nähnyt moni muukin profeeta, jossa Pyhä Henki oli. Ja vaikka tämä näkeminen teki pyhät isät profeetat autuaiksi, niin ovat kuitenkin kaikista sydämestään ikävöineet ja huokailleet nähdäkseen Herran Kristuksen ruumiillisestikin, kuten siellä täällä profeetaissa nähdään.

Sentähden sanoo Herra tässä opetuslapsilleen, jotka sekä ruumiillisesti että hengellisesti hänen näkivät: **Autuaat ovat ne silmät, jotka näkevät joita te näette.** Niinkuin sanoisi: Nyt on autuas aika, otollinen vuosi, armon aika; mikä nyt on täällä, on niin kallista, että syystä sanotaan niitä silmiä autuaiksi, jotka sen näkevät. Eihän tähän asti ollut evan geliumia saarnattu niin julkisesti ja selvänä jokaiselle, Pyhä Henki ei ollut vielä julkisesti annettu, vaan oli ollut salattuna ja toimittanut vähän. Mutta Kristus alkoi Pyhän Hengen virran ja apostolit toimittivat sitä aivan innokkaasti, jonka vuoksi hän tässä julistaa autuaiksi ne, jotka sellaisen armon kuulivat ja näkivät. Kun nyt Herra näin puhuu ja henges-

sä riemuitsee, astuu esiin muuan kirjanoppinut, joka myöskin on jotain tietävinään, kiussaa Herraa ja sanoo:

Mestari, mitä minun pitää tekemän, että minä ijankaikkisen elämän perisin? Tämä kirjanoppinut taisi olla viisas mies ja hyvästi Raamattuun perehtynyt, kuten hänen vastauksensakin osoittaa. Kuitenkin tulee hän tässä narriksi ja saa vielä Herraltakin opetusta, oikein synnikseen ja häpeäkseen. Kristus antaa nimittäin hänelle aivan ankaran läksytyksen ja riistää häneltä kaiken kerskauksen yhdellä sanalla. Hän, näetkös, luuli varmasti pitäneensä lain kokonaan ja olevansa muita ansiokkaampi, kuten epäilemättä olikin, ja hän arveli nyt hurskautensa ja oppinsa tähden olevansa kyllä kelvollinen Herraa puhuttelemaan. Mutta mitä Herra tekee perin paljastaaksensa hänelle hänen typeryytensä? Näin hän tekee: antaa hänen itsensä lukea tuomionsa. Evan gelista sanoo nimittäin:

Mutta hän sanoi hänelle: Mitä laissa kirjoitettu on, kuinkas luet? Hän vastais ja sanoi: Sinun pitää rakastaman Herraa sinun Jumalatas kaikesta sinun sydämestäs, ja kaikesta sinun sielustas, ja kaikesta sinun voimastas, ja kaikesta sinun mielestäs; ja sinun lähimmäistäs niinkuin itsiäs. Niin hän sanoi hänelle: oikein sinä vastasit; tee se, niin saat elää. Luullakseni pani Herra tämän hurskaan miehen aivan ymmälle. No mutta, olikos tuo nyt sitten oikein, eikö hänen sentään olisi pitänyt vähän säästää häntä eikä saattaa häntä häpeään kaiken maailman edessä; mitä apua toki siitä oli hänelle? Näyttää hänelle, ettei hän ollut vielä mitään tehnyt, vaikka kuitenkin luuli jo kaikki tyyni tehneensä. Hän kysyy, mitä hänen pitää tehdä. Luulenpa hänellä nyt olevan kyllin tekemistä, kunpa vaan paljon jaksaisi tehdä.

Näistä lahdesta käskystä olisi nyt paljon sanomista ja sangen tärkeätäkin, jos meillä

olisi aikaa; sillä nämä ovat korkeimmat ja suurimmat kohdat Mooseksessa, vieläpä **näissä riippuu kaikki laki ja profeetat**, kuten Kristus itse Matt. 22: 40 sanoo. Kuitenkin tahdomme niitä hiukkasen tarkastella.

Jos silmäilemme kaikkia lakeja Mooseksessa, niin vaativat ne kaikki rakkautta. Tätäkään käskyä: **Ei sinun pidä muita Jumalasia pitämän**, ei voi toisin selittää eikä ymmärtää kuin: Sinun täytyy rakastaa ainoata Jumalaa. Näin selittää itse Mooseskin asian 5 Moos. 6: 5, jossa lausuu näin: **Kuule Israel, Herra meidän Jumalamme on yksi ainoa Herra. Ja sinun pitää rakastaman Herraa sinun Jumalatas kaikesta sydäimestäs, ja kaikesta sielustas ja kaikesta voimastas.** Tästä otti kirjanoppinutkin vastauksensa. Mutta juutalaiset eivät tästä käskystä ymmärtäneet, kuin etteivät he saaneet pystyttää epäjumalia tai kuvia eikä niitä palvella. Kun he saattoivat suulla sanoa ja tunnustaa, että heillä oli ainoastaan yksi Jumala eivätkä ketään muuta kumartaneet, niin he mielestään olivat tämän käskyn täyttäneet. Tämä käsitys asiasta oli kirjanoppineellakin, mutta se oli petollinen ja väärä käsitys.

Tarkastelkaamme hiukan tuota lakia, joka sanoo: **Ei sinun pidä muita jumalia pitämän.** Sinun, sinun, sanoo se, sinun kaikkinesi, ja varsinkin tarkoittaa se sydäntä, sielua ja kaikkea voimaasi. Ei se puhu kielestä, ei kädestä, ei polvista, vaan ihmisestä kokonaisuudessaan, kaikesta mitä sinussa on ja olet. Koska minulla ei saa olla mitään vierasta jumalaa, täytyy minun totisesti sydäimestäni Jumalanani pitää ainoaa oikeaa Jumalaa, se on: minun täytyy sydäimestäni suostua häneen, riippua alati hänessä, uskaltaa häneen, rakastaa häntä ja löytää hänessä mielihyvääni ja iloani ja häntä aina ajatella. Yleensäkin sanotaan, kun johonkuhun mielistymme: se valloittaa sydämeni kokonaan. Ja kun joku pu-

huu tai nauraa eikä tee sitä täydestä todesta eikä sydäimestä, niin sanomme: naurat, eikä sydämesi mitään tunne. Sydän ja suu ovat kaksi eri asiata, jonka vuoksi sydämellä Raamatussa tarkoitetaan suurta palavata rakkautta, jonka meissä pitää oleman Jumalata kohtaan. Ne, jotka Jumalata palvelevat suulla, kädellä tai polvilla, ovat ulkokullattuja, joista Jumala ei huoli, sillä Jumala ei tyydy ainoastaan yhteen osaan, vaan tahtoo kaikki omakseen.

Juutalaiset karttoivat ulkonaista epäjumalanpalvelusta, mutta palvelivat oikeata Jumalata ainoastaan suulla; heidän sydämensä oli kaukana hänestä ja täynnä epäluottamusta ja epäuskoa. Ulkoa päin näyttivät he sangen jumalisilta, kuin olisi heissä ollut kaikki täyttötta, mutta sisällisesti olivat he täynnä epäjumalaisuutta. Sen vuoksi sanookin Matt. 23: 27, 28 Herra heille: **Voi teitä kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut! sillä te olette valkiaksi sivuttuun hautain kaltaiset, jotka ulkoa kauniit ovat, mutta sisältä ovat he täynnä kuolleitten luita ja kaikkea riettautta. Niin myös te olette ulkoa tosin nähdä ihmisten edessä hurskaat, mutta sisältä olette te täynnä ulkokultaisuutta ja vääryyttä.**

He olivat niitä oikeita silmäinpalvelijoita, jotka ovat ulkonaisessa menossansa paisuneita ja tahtovat töillään tulla vanhurskaiksi ja jumaliksiksi, kuten tämäkin kirjanoppinut tekee. Katsokaas, kuinka kopea aasi hän on. Hän astuu siinä mielessä esille, ettei Kristuksella olisi hänessä mitään nuhdeltavaa, vieläpä hän luuli Herran tässä nyt kaiken kansan edessä kiittävän ja ylistävän hänen elämäänsä; ei hän ajatellut itsellensä olevan Herralta mitään opittavaa, vaan etsii ainoastaan omaa kunniantansa. Tuo tomppeli olisi halusta kiitoslaulun kuullut siltä mieheltä, jota kaikki kansa ihmetellen katseli. Näin tekevät kaikki ulkokullatut, jotka ulkonaisesti nuhteettomina vaeltavat oivallisissa, suurissa, ylevissä töissä. He eivät

tosin sano etsivänsä kunniaa ja mainetta, mutta sisällisesti ovat he täynnä kunnianhimoa, tahtovat että heidän pyhyytensä pitäisi olla kaiken maailman tiedossa, ja he naurah-televat makeasti kuullessaan siitä puhuttavan.

Mutta Herrapa ei teekään tälle kirjanop-pineelle mitään palvelusta siinä, että näin hä-päisee häntä. Hän on epäystävällinen säälimä-tön mies, tuo Kristus, sanoo ihmisille totuu-den ja ansaitsee kylläkin, että häneen suutu-taan. Hurskas ja kirjanoppinut pitää edelleen-kin päänsä eikä ymmärrä muuta, kuin että hä-nen tulee saada suurta kunniaa ja erinomaista mainetta kauniin elämänsä vuoksi, arvelee tä-män käskyn kokonaan täyttäneensä ja toivoo Herralta saavansa tällaisen hyvän vastauksen: Rakas mestari, te olette kaikki tehnyt. Mutta Kristus sanoa lasketteleekin hänelle ensim-mäiseksi: **Tee se!** Selvällä suomella se mer-kitsee: Sinäpä vasta aika veijari oletkin, et ole elinaikanasi koskaan lakia pitänyt, et kirjain-takaan siitä täyttänyt. Näin osoittaa hän hä-nelle hänen pahuutensa, vaikka tuo pöhkö parka luuli ylimmän paikan saavansa ja oli mielestensä niin tyyni puhdas ja siivo, että hänen olisi pikemmin pitänyt istua enkelien seurassa kuin tämän kansan keskuudessa.

Kuinka kummallisesti sentään tuo Kristus tuomitsee! Kansa pitää tämän kirjanoppineen hurskaana ja pyhänä, mutta Kristus kääsee häntä nyt vasta menemään ja rupeamaan lakia täyttämään. Kuinka se on mahdollista?

Nämä ovat juuri niitä miehiä, jotka enim-min tekevät syntiä ensimmäistä käskyä vas-taan eivätkä ajattele pitemmälle, kuin sanat kuuluvat: minun pitää rakastaman Jumalata. He luulevat käskyn sillä täytetyksi, että suul-laan hokevat rakkautta, vaikkei sillä olekaan sijaa heidän sydämessään; mutta eipäs. Siinä ei ole kylliksi, paljoa enemmän vaaditaan; minun pitää nimittäin rakastaman Jumalaa niin, että voin hänen tähtensä luopua kaikista

luontokappaleista ja, jos hän hyväksi näkee, ruumiistani ja hengestäni, vielä minun tu-lee häntä ainoata rakastaa yli kaiken. Jumala on nimittäin kiivastelija, joka ei voi kärsiä, et-tä jotakin rakastetaan enemmän kuin häntä, mutta sen hän kyllä sallii, että jotain muuta toisessa sijassa rakastamme. Aviomieskin saattaa kyllä kärsiä, että hänen vaimonsa ra-kastaa piikoja, taloa ja talon omaisuutta, kar-jaa ja muuta, mutta sillä rakkaudella, jolla tä-män tulee häntä rakastaa, ei hän salli hänen muuta rakastaa kuin häntä yksin; vieläpä hän tahtoo, että vaimo hänen tähtensä voisi luopua kaikesta. Toisaalta tahtoo vaimokin samaa mieheltään.

Näin Jumalakin sallii, että rakastamme hänen luontokappaleitaan, ja sitäpä varten ne on hyväksi luotukin. Aurinko on jalo luonto-kappale; kullalla, hopealla ja kaikella, mikä on kaunista ja ihanata, on se luonto, että ne herättävät meissä rakkautta puoleensa, ja sen Jumala kyllä meille suopi. Mutta että kiinnit-täisin sydämeni luontokappaleihin ja rakastai-sin niitä samalla rakkaudella kuin häntä, sitä hän ei tahdo eikä voi kärsiä. Hän vaatii, että kiellän kaikki ja luovun kaikesta, jos hän hy-väksi näkee niin tahtoa, ja että olen tyytyväi-nen, vaikka en koskaan näkisikään aurinkoa, kultaa enkä tavarata. Rakkauden luontokappa-leita kohtaan pitää olla paljoa, paljoa vähempi kuin rakkaus häntä kohtaan, ja samoin kuin hän on korkein hyvä, samoin tahtoo hän olla enimmin rakastettu kuin mikään muu hyvä. Kun hän nyt ei sallii, että hänen vertaisenaan mitään rakastan, paljoa vähemmän hän sallii, että rakastan jotain ennen häntä, olkoon mitä hyvänsä.

Nyt sinulla on luullakseni selvillä, mitä on rakastaa Jumalata kaikesta sydäimestä, kaikes-ta sielusta ja kaikesta mielestä. Kaikesta sydä-mestä rakastaa Jumalata on rakastaa häntä yli kaikkein luontokappalten; se on: vaikka onkin

monta luontokappaletta, jotka ovat varsin rakastettavia, ja joihin hyvinkin mielistyn ja joita rakkaan pidän, tulee minun kuitenkin ne Jumalan tähden ylönkatsoa ja heittää, jos Jumala minun Herrani sitä tahtoo.

Rakastaa Jumalata kaikesta sielusta on, että koko elämäsi on häneen suunnattu ja että, jos rakkaus luontokappaleisiin on sinua puoleensa kietomassa ja joku vaino on sinua uhkaamassa, saatat sanoa: Tuon kaiken minä lasken menemään ennemmin, kuin tahdon Jumalani hyljätä, ajettakoon minä mieron teitä kulkemaan, kuristakoot tahi hukuttakoot minut, tapahtukoon minulle mitä Jumala sallii, siihen kaikkeen minä mielelläni toivon, mutta sinusta en luovu; Herra, sinussa tahdon riippua lujemmin kuin missään luontokappaleessa, lujemmin kuin kaikessa, mikä ei ole sinä itse; kaikki oloni ja eloni menköön, mutta sinusta en luovu. Raamatussa sanotaan sieluksi ruumiin elämätä, mikä viiden aistimen toiminnassa ilmenee: syöminen, juominen, nukkuminen, valvominen, näkeminen, kuuleminen, haistaminen, maistaminen ja kaikki, mitä sielu ruumiin kautta toimii.

Kaikesta voimasta Jumalaa rakastaa on, että pannaan alttiiksi kaikki, mihin ulkonaisilla jäsenillä kyetään, ennen kuin tehdään mitään Jumalan tahtoa vastaan. Kaikesta mielestä rakastetaan Jumalata, kun ei pidetä mitään otollisena, paitsi mitä Jumalalle kelpaa; tällä tarkoitetaan, että ihmisen mieliteot olkoot suunnattuna Jumalaan ja kaikkeen, mikä Jumalalle kelpaa.

Niin nyt näet, mitä tämä käsky vaatii: **Sinun pitää rakastaman Jumalata.** Sinun, sinun, kaiken kaikkinesi, ei vaan käten, suun tai polvien. Jotka niin tekevät kuin nyt on sanottu, ne täyttävät sen oikein. Mutta maanpäällä ei ole yhtäkään ihmistä, joka näin tekee, vieläpä me kaikki teemme aivan päinvastoin; sen vuoksi tekee tämä käsky meidät

kaikki syntisiksi, niin ettei pieninkään rahtu tästä käskystä tule täytetyksi, ei maailman kaikkein pyhimmätkään. Eihän kukaan riipu niin kaikesta sydäimestään Jumalassa, että hän Jumalan tähden voisi kaikki alttiiksi panna. Me olemme Jumala paratkoon, niinkin kauvaksi poikenneet pois, että tuskin pienintä sanaakaan tahdomme kärsiä tai edes pennistäkään luopua Jumalan tähden.

Kuinka onkaan mahdollista meidän rakastaa Jumalaa, ellei hänen tahtonsa meitä miellytä? Jos, näet, rakastan Jumalata, niin rakastan hänen tahtoaankin. Kun nyt Jumala lähettää mielle sairautta, köyhyyttä, häpeätä ja kärsimystä, niin on se hänen tahtonsa. Mutta kuinka me silloin käyttäydymme? Me kiukustumme, nurisemme ja murisemme ja olemme aivan kärsimättömiä, vaikka tuo vielä onkin kaikkein vähäpätöisintä. Kuinka tekisimmekään, jos meidän täytyisi luopua hengestä ja elämästä Jumalan ja Kristuksen tähden? Kyllä silloin saataisiin nähdä. Sen sijaan teemme, kuten tämä fariseus ja kirjanoppinut tekee, vaellamme ulkonaisesti nuhteettomina, kunnioitamme ja palvelemme Jumalaa, paastoomme ja rukoilemme ja olemme hyvinkin hurskaita ja pyhiä olevinamme. Mutta siitä ei Jumala välitä, sillä hän vaatii, että noudatamme hänen tahtonsa halulla ja rakkaudella. Siihen olemme kuitenkin vielä kovin hitaita.

Mitä siis Herra tässä sanoo kirjanoppineelle, sen hän sanoo meille kaikille, nimitäin, ettemme vielä ollenkaan ole tehtäväämme täyttäneet. Sen vuoksi ovat kaikki ihmiset kuolemaan vikapääät ja perkeleen omia. **Kaikki ihmiset ovat valhettelijat** (Ps. 116: 11), turhanaikaiset ja haisevaiset; heidän yrityksensä ei kelpaa Jumalalle. Omissa asioissamme olemme kyllä taitavia, taitavia rahaa ja tavaraa kokoon haalimaan, ihmisten edessä Jumalasta ylevästi puhumaan ja itseämme heidän edesssä kaunistelemaan. Mutta mitä Ju-

mala siitä huoli? Hän vaatii, että rakastamme häntä kaikesta sydämestämme. Kun sitten siihen ei yksikään ihminen kykene, niin seuraa, että olemme kaikki syntisiä ja etenkin ne, jotka kaunista kiiltoa takaa ajavat. On sen vuoksi varmempaa, että oikopäätä päätämme itsemme kaikki syntisiksi, kuin että töitä tavoittelemme ja ulkokultaista loistavaa ulkomuotoa.

Tässä nyt evankeliumimme ensimmäinen osa, ja se on lain saarna. Nyt seuraa toinen, ja se on evankeliumin saarna, kuinka voimme lain täyttää ja siihen voimia saada. Sen opettaa meille samarialainen.

Kuinka käyttäytyy nyt kirjanoppinut, kun Herra häntä näin läksyttää? Hän tahtoo yhä vaan, sanoo evankelista, itseänsä vanhurskaaksi tehdä ja sanoo Herralle:

Kuka on minun lähimmäiseni? Ei hän kysy: kuka on minun Jumalani? Aivan kuin sanoisi: Jumalalle en ole mitään velkaa, välimme on selvä, mutta enpä mielestäni ole kenellekään ihmisellekään velassa. Kuitenki haluaisin tietää, kuka minun lähimmäiseni on. Herra vastaa hänelle sangen sattuvalla vertauksella, jolla osoittaa, että olemme kaikki toistemme lähimmäisiä, sekä se, joka toiselle hyvän työn tekee, sekä se, joka on hyvän työn tarpeessa. Vaikka tekstin mukaan näyttääkin siltä, kuin Kristus sanoisi lähimmäiseksi sitä, joka toiselle hyvän työn tekee, niin ei Raamattu kuitenkaan tee tässä mitään erotusta, sillä se kutsuu lähimmäiseksi milloin hyvien töiden tekijää milloin sitä jolle ne tehdään.

Vertauksensa johdolla julistaa nyt Herra sitten näillä sanoilla: **Mene ja tee sinä myös niin**, että tämä kirjanoppinut ei ollut tehnyt syntiä ainoastaan Jumalaa, vaan myöskin lähimmäistään vastaan; hän ei ollut rakastanut Jumalaa eikä lähimmäistään, jolle hän ei ollut koskaan mitään hyvää osoittanut. Tässä joutuu siis tuo mies poloinen sellaiseen pintee-

seen, että hänen pahuutensa paljastetaan kii-reestä kantapähän asti. No kuinka nyt sitten oli tuo korkeasti oppinut, hurskas mies näin törkeästi syntiä tehnyt? Vastaus: hän oli viettänyt farisealaista, ulkokullattua, päältäpäin kaunista elämätä, jolla hän ei edes koettanutkaan lähimmäistään auttaa, vaan jolla hän tavoitteli pelkkää mainetta ja kunniaa ihmisilta ja töllisteli taivasta kohti.

Te olette usein kuulleet kristillisen elämän olevan siinä, että minä uskolla ja sydämellä riipun Jumalassa ja osoitan rakkauden töitä lähimmäistäni kohtaan; minä en saa odottaa, kunnes lähimmäiseni joutuu hyvän töiden tarpeeseen ja jotain vaatii minulta, vaan minun tulee hyvine töineni ennättää ennen häntä ja vapaaehtoisesti niitä hänelle tarjota. Nyt tahdomme tarkastaa, mitä tämä vertaus sisältää.

Samarialaisella tässä tarkoitetaan nähtävästi Herraamme Jeesusta Kristusta itseä, joka on osoittanut rakkautensa Jumalaa ja lähimmäistä kohtaan. Jumalaa kohtaan siinä, että oli Isälleen kuuliainen, atui alas taivaasta, tuli ihmiseksi ja täytti näin Isänsä tahdon; lähimmäistä kohtaan siinä, että kohta kasteensa jälkeen alkoi saarnata, tehdä ihmetöitä, parantaa sairaita. Lyhykäisesti: hän ei ole mitään työtä tehnyt ainoastansa itseänsä varten vaan kaikki lähimmäisensä hyödyksi, ja tätä on hän tehnyt kaikista voimistaan, on tullut täten meidän palvelijaksemme, vaikka hän kyllä olisi voinut jäädä taivaaseen ja pysyä Jumalan kaltaisena. Mutta tämän kaiken teki hän sen vuoksi, että tiesi tämän Jumalalle kelpaavan ja olevan Isän tahdon.

Tultuansa näin sille ylevälle kannalle, että hän rakasti Jumalata kaikesta sydämestään, antoi hän alttiiksi elämänsä kaikkineen, mitä hänessä oli, sanoen: Isä, tässä saat kaikki, henkeni, elämäni, maineeni ja kunniani, joka minulla on ihmisten keskuudessa on ollut; sen annan kaikki, niin hyvää kuin se lienee, alt-

tiiksi sinun tähtesi, jotta maailma ymmärtäisi, kuinka sinua rakastan. Isäni, anna minun viisauteni hukkaan tulla, niin että maailma pitäisi minua kaikkein hulluimpana. Anna minun olla kaikkein ylönkatsotuimman, joka ennen olin kaiken maailman ylistämä. Nyt olen minä pahin murhamies, joka ennen olin koko maailman ystävä, hyödyttäjä ja palvelija. Rakas Isä, tuon kaiken katson ylön, ollakseni ainoastaan sinulle kuuliainen.

Sellainen oli se samarialainen, joka käskemättä tullen täytti lain kaikesta sydämeestä; sillä hän on se ainoa, joka sen on täyttänyt, sitä kunniaa ei häneltä voi kukaan riistää, se kunnia kuuluu yksin hänelle ja kyllä hän sen myös yksin pitää. Tämä nyt kuitenkin ei olisi mikään erityinen lohdutus meille, mutta että hän ottaa hoitaakseen tuota kurjaa haavoittunutta miestä, säälii häntä, sitoo hänen haavansa, vie hänet majaan ja korjaa häntä, se koskee meihin.

Ihmisellä, joka tässä makaa puoli kuolleena, haavoitettuna, piestynä ja alastomana, tarkoitetaan Aadamia ja meitä kaikkia ihmisiä. Ryövärit ovat perkeleet, jotka ovat meidät ryöstäneet, haavoittaneet ja jättäneet puoli kuolleina makaamaan. Hiukan me vielä potkimme, mutta siinä makaa mies ratsuineen voimatta itseään auttaa; näin virumaan heitetynä olisi meidän suuressa tuskassamme täytynyt kuolla ja menehtyä, matoja olisi kasvanut haavoihimme ja surkeus ja hätä meidät perinyt. Voimallisesti ja sattuvasti kuvaa tämä vertaus, mitä me olemme ja voimme suurella viisaudellamme ja vapaalla tahdollamme. Jos tuo haavoitettu mies parka olisi koettanut itse auttaa itseään, olisi hänen tilansa tullut ainoastaan pahemmaksi, hän olisi vahingoittanut itseään, repinyt haavansa auki ja tehnyt kurjuuden ja hädän suuremmaksi; jos hän taas olisi jäänyt siihen makaamaan, olisi hänen tilansa sittenkin ollut yhtäläinen. Näin

käy, jos meidät heitetään oman onnemme nojaan. Hukka meidät perii, vaikka mitä tahansa yrittäisimme. Kylläpä sitä onkin tähän asti koitettu: monenlaisia teitä ja tapoja keksitty, joilla tahdomme päästä taivaaseen ja parantaa elämäämme. Tuo on keksinyt sitä, tämä tätä, ja siitä ovat syntyneet monenlaiset veljeskunnat, siitä myöskin anekirjat ja pyhiinvaellukset, mutta ainoastaan lisätty on niillä kurjuutta. Sellainen on maailma ja sellaiseksi on se sattuvasti meille kuvattu tässä haavoitetussa ihmisessä; semmoisena viruu se synnissä korvia myöten voimatta itseään auttaa.

Mutta samarialainen, joka on täyttänyt lain ja on aivan terve, tulee ja tekee enemmän kuin sekä pappi että leviitta, sitoo haavoitetun haavat, vuodattaa niihin öljyä ja viinaa, nostaa hänet juhtansa päälle, vie hänen majaan ja hoitaa häntä hellästi, ja matkustaessansa pois käskee hän isäntää hänestä tarkkaa huolta pitämään, jättääpä vielä runsaasti hänelle elatusvaroja; sitä ei tehnyt pappi eikä leviitta. Pappi merkitsee pyhiä rakkaita isiä, jotka ovat olleet ennen Moosesta. Leviitta merkitsee Vanhan Testamentin papistoa. Kaikki nämä eivät ole töillään mitään aikaan saaneet, he ovat menneet ohitse, kuten tämä pappi ja leviitta tekee.

Vaikka siis minulla olisi kaikki hyvät työt, Noan, Aabrahamin ja kaikkein rakasten isien, niin eivät he minua kuitenkaan auttaisi. He ovat kyllä nähneet haavoitetun ihmisen haavoissansa makaavan, mutta he eivät ole voineet häntä auttaa; ja tuo puolikuolleena makaavakin näki sen myös, mutta mitä siitä oli hyötyä? Hän ei voinut pahaa auttaa. Pyhät rakkaat isät ovat kyllä nähneet ihmisten viruvan synnissä korviaankin syvemmillä ja ovat myöskin tunteneet synnin ahdistusta, mutta mitä saattoivat he sille tehdä? He saattoivat kyllä asiata pahentaa mutta ei parantaa. He ovat olleet lain saarnaajia, jotka näyttävät, mitä maailma on, nimittäin täynnä, vallan täynnä

kuoleman syntiä maaten surkeudessaan puoli-kuolleena ja voimatta auttaa itseään kaikella voimallaan, järjellään ja vapaalla tahdollaan. Koetappas vieläkin sinä korea maailma kerskata vapaasta tahdostasi, ansioistasi ja pyhydestäsi.

Mutta Kristus, totinen samarialainen, ottaa tuon kurjan ihmisen kohtalon omakseen, ei vaadi häntä tulemaan luokseen vaan menee itse hänen tykönsä; eihän tässä ole mitään ansiota vaan sulaa armoa ja laupeutta: hän sitoo haavat, vuodattaa niihin öljyä ja viinaa ja hoi-
taa häntä hellästi. Se on evankeliumia alusta loppuun saakka. Öljyä hän vuodattaa saarnattaessa, aivan kuin anottaisiin: Katsos, sinä viheliäinen ihminen, tässä on epäuskosi, tässä kirouksesi, tässä olet sinä haavoitettuna ja sairaana, odotas, tuon kaiken tahdon minä parantaa evankeliumilla. Katsos, riipu sinä vaan tässä samarialaisessa, Kristuksessa, Vapahtajassa, hän on sinua auttava, eikä muu mikään taivaassa ja maan päällä. Öljy, sen tiedätte hyvin, pehmittää, samoin tekee hellä suloinen evankeliumin saarna, se tekee sydämeni leppeäksi ja helläksi Jumalat aj lähimmäistä oh-
taan, niin että eloni elämäni panen alttiiksi Herran Kristuksen ja evankeliumin tähden, jos Jumala tahtoo ja tarve vaatii.

Viina taasen on karvasta ja merkitsee pyhää ristiä, joka heti jälestä seuraa. Kristityn ei tarvitse ristiä hakea, sillä hän saa sen kannettavakseen, ennen kuin luuleekaan, kuten P. Paavali 2 Tim. 3: 12 sanoo: **Mutta myös kaikkein, jotka Jumalisesti Jeesuksessa Kristuksessa elää tahtovat, pitää vainoa kärsimän.** Se on pääväri tässä valtakunnassa; ken sitä väriä häpee, se ei ole tämän kunin-
kaan alamainen.

Sitten panee samarialainen haavoitetun juhtansa päälle; se on nyt hän itse, Herra Kristus, joka kantaa meitä ja jonka kaulalla ja olkapäillä me riipumme. Tuskin on suloisem-

paa esimerkkiä koko evankeliumissa kuin se, että Luukk. 15 Herra Kristus vertaa itsensä paimeneen, joka kadonnee lampaan kantaa olallaan laumaan takaisin. Vielä tänäkin päivänä hän näin yhä kantaa. Lammashuone eli maja on kristikunta täällä maailmassa, jossa meidän täytyy vähän aikaa viipyä. Isäntä on Jumalan sanan ja evankeliumin saarnaajat, joitten tulee korjata ja hoitaa meitä.

Näin on nyt evankeliumin pääsisällys seuraava: Kristuksen valtakunta on laupeuden ja armon valtakunta, jossa ei muuta ole kuin alituista kantamista. Kristus kantaa meidän puutteemme ja sairautemme, meidän syntimme hän ottaa päällensä ja on kärsivällinen erehtyessämme. Me riipumme yhä edelleenkin hänen kaulassaan eikä hän vielääkään väsy meitä kantamasta, jonka tuleekin olla suurin lohdutuksemme, kun synnin kiusaukseen joudumme. Saarnamiesten tässä valtakunnassa tulee omiatuntoja lohduttaa, kohdella niitä ystävällisesti, ruokkia niitä evankeliumilla, tukea heikkoja, parantaa sairaita ja osata oikein sanoa jakaa, kullekin hänen tarpeensa mukaan.

Tämmöinen on oikean piispan ja saarnaajan virka; hänen ei sovi väkivaltaisesti menettellä, kuten nykyiset piisпамme tekevät, jotka huitovat ja lyövät ärjyen: Joi menemään, pois, pois, ken ei tahdo, sen täytyy! Ei niin, vaan piispa tai saarnaaja menetelkөөn sairaanhoitajan tavalla, joka kohtelee potilaitaan tyynesti, puhelee heille lempeästi ja ystävällisesti ja ahkerasti heistä huolta pitää. Samoin tulee piispan ja kirkkoherran tehdä eikä muuta ajatella, kuin että hänen hiippakuntansa ja pitäjänsä on lasaretti eli sairaala, jossa hänellä on paljon ja monenlaisia sairaita.

Kun Kristusta näin saarnataan, silloin usko ja rakkaus yhtyvät toisiinsa ja täyttävät siten rakkauden käskyn. Koska kuitenkin tämä evankeliumi sisältää lakia ja evankeliumia, niin tahdomme siitäkin vähän puhella.

Laista ja Evankeliumista.

Minä olen, rakkani, usein sanonut, että koko Raamattu jakaantuu kahteen osaan, lakiin ja evankeliumiin. Laki ilmoittaa meille, mitä meidän tulee tehdä, ja evankeliumi, mistä avun saamme. Onhan nimittäin aivan eri asioita tietää, mitä tarvitaan, ja mistä tarpeet on saatavissa. Ottaakseni lääkäristä esimerkiksi, kysytään toista taitoa taudin laadun selvittämiseksi ja toista sen lääkitsemiseksi ja parantamiseksi. Samoin tässäkin. Laki ilmaisee sairauden, evankeliumi antaa lääkkeen; sen näette sattuvasti tästä evankeliumista. Kirjanoppinut tulee saapuville, ikävöitse ijankaikkista elämää ja kysyy, mitä hänen on tekeminen. Laki vastaa hänelle sanoen: **Sinun pitää rakastaman Herraa sinun Jumalatas kaikesta sinun sydämeistä, kaikesta sinun sielustasi, kaikista sinun voimistasi ja kaikista sinun mielestäsi, ja sinun lähimmäisistäsi, niinkuin itsiäsi.**

Joka nyt tämän ainoastaan pintapuolisesti lukee, hän ei sitä ymmärrä, niinkuin ei sitä kirjanoppinutkaan ymmärtänyt. Jokaisen tulee mennä ja katsella kuvaansa siinä ja vieläpä tarkastikin katsella. Jos, näet, minun on Jumalata rakastaminen **kaikesta sydämeistä**, tulen pian huomaamaan kuinka paljon minulta puuttuu. Sitten tulee minun rakastaa **kaikesta sielusta**, se on, ihan täydestä sielusta, niin että ruumiissani tunnen rakastavani ja rakkauten siinä vaikuttavan; sillä sielustansa rakastamiseksi sanotaan Raamatussa sellaista rakkautta, jota nuorukainen tuntee imepeeseen kohtaan. Vielä **kaikista voimista**, se on, kaikilla jäsenillä. Niin myös **kaikesta mielestäsi**, se on, kaikkien aistimien, ajatusten ja mielitekojen tulee olla Jumalaan suunnattuina; mutta tästä kaikesta en huomaa mitään itsessäni löytyvän. Jos kerran minun tulee rakastaa Jumalata kaikesta sydämeistä, sielusta, voimasta ja mie-

lestä, niin en saa yhtäkään vihaista katsetta luoda mihinkään, ei kieleni saa puhua yhtäkään vihaista sanaa, ei jalkani, käteni, pääni, ei kerrassaan mikään saa osoittaa minkäänlaista vihan merkkiä, joten siis kaikki minussa kiireestä kantapäähän asti sisällisesti ja ulkoisesti on rakkauden ohjaamana, mielistyy Jumalaan ja kunnioittaa häntä.

Näytäppäs nyt minulle ihminen, joka halusta ja rakkaudesta on puhdas tai muuten hurskas; sellaista ei ole maan päällä yhtäkään. Päinvastoin huomaamme pikemmin olevamme taipuvaisia vihaan, kiukkuun, kateuteen, maalliseen hekumaan, kuin lempeämielisyyteen ja muihin hyveisiin, ja vaikkapa vaan kipinänkin verran havaitsisin itsessäni taipumusta siihen, niin on kaikki pilalla, laki on jäänyt kuin jäänytkin täyttämättä. Mutta minäpä en havaitsekaan itsessäni ainoastaan kipinätä vaan kokonaisen leivinuunin täynnä pahojen taipumusten tulta, sillä ei sydämessäni eikä yhdessäkään jäsenessäni ole mitään rakkautta. Sen vuoksi näen laista niinkuin peilistä, että kaikki tyyni minussa on kirottua ja kadotuksen alaista; sillä ei laista ole yksikään rahtu katoava, vaan kaikki pitää täyttämän, kuten Kristus Matt. 5: 18 sanoo: **Totisesti sanon minä teille: siihen asti kuin taivas ja maa katoaa, ei pidä vähinkään piirto, eikä joku rahtu laista katoaman, siihen asti kuin kaikki tapahtuvat.** Sinä nyt et löydä itsestäsi sitä, että koko sielustasi ja sydämeistäsi, ilolla ja halulla tekisit, mitä laki sinulta vaatii, ja sen vuoksi olet sinä tuomittu ja perkeleen oma, jonka mukaan tiedä menetellä. Katsos, sellaiseen tuntemiseen täytyy sinun ensin tulla, että tunnustat olevasi perkeleen oma. Mutta ellet sitten enempää tietäisi, kuinka sinun pitää tehdä, täytyisi sinun hukkaa. Se nyt on siis lain tehtävä, että se opettaa meidän olevan tuomit- tuja, sillä tämän pahan halun havaitsemme

kaikki itsessämme, vaikka ei siitä saisi kipinääkään meissä olla.

Tätä nyt eivät ole viisastelijamme ottaneet huomionsa vaan opettaneet, että kun tehdään mitä voidaan, niin antaa Jumala armonsa. He ovat sokeita johdattajia, jotka itse myöntävät ihmisen olevan aivan haluttoman hyvään, mutta kuitenkin väittävät, että kun hän yrittää ja koettaa tehdä, vaikkapa raskaalakkin, haluttomalla ja vastahakoisellakin mielellä, niin on kuitenkin hänen asiansa Jumalan kanssa hyvällä kannalla. Mutta Kristus opettaa päinvastoin tässä, että meidän tulee halulla ja rakkaudella töitä tehdä ja olla niihin kärkkäitä. Ketä nyt tahdotte paremmin uskoa, Kristusta vaiko viisastelijoita? Tuollaisesta harhaluulosta ovat luostarit alkunsa saaneet, joihin on menty ja arveltu, että kunhan siellä vaan ollaan, vaikkapa vastenmielisestikin, niin autuaaksi tullaan. Näin ovat he opettaneet. Kristus puolestaan vaatii, että töihin pitää olla halua, sillä niillä tehdään syntiä, jos omaatuntoa niillä rasitetaan. Heitä sen vuoksi pois kaikki työt, joihin sinulla ei ole halua ja rakkautta.

Heidän olisi pitänyt sanoa näin: Katsos ihminen, sinä olet kurja tuomittu luontokappale, sinulla tulisi olla halu Jumalan lakiin, vaan oletkin haluton; käännä sen vuoksi halusi ja rakkautesi sen puoleen, muutoin olet Jumalan vihollinen ja perkeleen ystävä. Näin olisi kansa pian luopunut röyhkeydestänsä ja tullut tuntemaan itsensä sekä sanonut: Oi Jumala, näin olen siis tuomittu. Niin, se vasta olisi oikein ollut. Sillä tästä seuraa, kuten sanottu, että me kaikki kerrassaan olemme perkeleen omia, niin kauvan kuin huomaamme itsessämme haluttomuutta. Lakatkaa siis rohkeasti kaikista töistä, ellette huomaa halua ja rakkautta sydämessänne. Jos tahdon vaan tunnustaa, niin havaitsen kyllä, että Jumalan käsky on oikea, mutta se on minulle kuolemaksi,

ja jos vaan päinsä kävisi, soisin ettei lakia olisikaan. Tällaisia nyt ovat kaikki ihmiset sydämeltään, kuten P. Paavali roomalaisepistolan 7 luvussa sangen sattuvasti kirjoittaa.

Jos nyt sellaiseen kiroukseen jäisimme, niin täytyisi meidän ijankaikkisesti hukkaa. Mutta nyt tulee toinen kappale, evankeliumi, joka tuo lohdutuksen ja opettaa keinon, kuinka voimme saada lain täytetyksi. Kun nyt siis näen olevani lain tuomitsema ihminen, kun makaan siinä ryövärien käsissä puoli kuolleen, kun perkele on sieluni raadellut ja Aadamissa vienyt pois kaiken uskon, kaiken vanhurskauden jättämättä muuta kuin ruumiillisen elämän, joka sekin paina sammuu, niin silloin tulevat siihen papit ja leviitat, se on: ihmilliset täydentekijät, jotka opettavat sitä ja tätä, josta ei kuitenkaan mitään apua ole. He menevät ohitse.

Mutta kun samarialainen tulee, niin hän auttaa; se on: kun Kristus tulee ja tarjoo meille laupeutensa sanoen: Katsos, sinä olet velkappää rakastamaan Jumalata kaikesta sydäimestäsi, vaan sitä et tee; no usko nyt minuun, niin tahdon lahjoittaa sinulle kärsimiseni – silloin olen autettu. Hän panee minun juhtansa päälle, se on: itsensä päälle ja vie minut majaan, se on: kristilliseen seurakuntaan. Sitten tulee hän ja vuodattaa minuun armonsa, se on: öljyn, niin että tunnen lepääväni hänen seljäsään ja silloin käy omatuntoni keveäksi ja iloiseksi. Sen jälkeen vuodattaa hän minuun viinaa, joka vanhan Aadamin puree ja tukahduttaa. Mutta en sittenkään vielä ole kokonaan terve; terveys on tosin minuun istutettu ja minussa alulle pantu, mutta ei ole vielä täydellinen. Sitten edelleen hoitaa Kristus minua ja puhdistaa minua sillä armollaan, jonka hän on minuun vuodattanut, niin että tulen päivä päivältä puhtaammaksi, siveämmäksi, lempeämmäksi ja uskovaisemmaksi, kunnes kokonaan täältä eroan, jolloin tulen aivan täydelliseksi.

Kun sitten tulemme Isän Jumalan eteen ja hän kysyy, olemmeko uskoneet Jumalaan, rakastaneet häntä ja kokonaan lain täyttäneet, niin astuu esille tuo samarialainen, Herra Kristus, joka on pannut meidät juhtansa päälle, ja sanoo: Ah Isä, vaikka he eivät olekkaan täyttäneet koko lakia, niin olen kuitenkin minä sen tehnyt; lue se heille hyväksi, sillä he uskovat minuun. Näin täytyy kaikkien pyhien, olkoot kuinka pyhiä ja hurskaita tahan-

sa, levätä Kristuksen hartioilla. Kun siis eivät kaikkein pyhimmätkään, kuten papit ja levii-tat, voi kylliksi lakia täyttää, kuinka rohkenemmekaan me keksityillä hullutuksilla, niinkuin päälaet paljaiksi ajelemalla ja kaapuihin pukeutumalla, koettaneet täyttää sitä? Voi viheliäistä, turmeltunutta menoa! Olkoon nyt kylliksi tällä kertaa puhuttu, tahdomme ru-koilla Jumalata armoa. Amen.